

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ & ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Αλέξανδρος Μουζάκης

**Γραφείο Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών &
Άλλων Προϊόντων (Γ.Ε.Δ.Σ.Α.Π.)**

ΗΜΕΡΙΔΑ RE-BATTERY Α.Ε.

06-02-2013

«Εναλλακτική Διαχείριση Συσσωρευτών.
Η συνέργεια όλων των εμπλεκομένων, ο αποκλειστικός καταλύτης για την επανάκτηση του χαμένου στόχου της 26ης Σεπτεμβρίου 2012»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- Η διαχείριση των χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών (Η.Σ.- Σ) που περιέχουν βαρέα μέταλλα, όπως μόλυβδος, κάδμιο και υδράργυρος, αποτελεί σημαντικό περιβαλλοντικό πρόβλημα, δεδομένου ότι η εκπομπή των στοιχείων αυτών στο περιβάλλον είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη λόγω της υψηλής τοξικότητάς τους.

- Σκοπός της εισήγησης είναι να δοθεί μια εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης όσον αφορά την εναλλακτική διαχείρισή των Ηλεκτρικών Στηλών Συσσωρευτών Μολύβδου - Οξέος & Νικελίου - Καδμίου στην Ελλάδα, μέσα από τις διαδικασίες αδειοδότησης των συλλεκτών και του τρόπου χορήγησης των Εντύπων Αναγνώρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΕΑΕΑ), ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η κατάρτιση βελτιωτικών προτάσεων.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Οι Ηλεκτρικές Στήλες και οι Συσσωρευτές σήμερα, αποτελούν σημαντική πηγή ενέργειας και η χρήση τους καλύπτει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και συσκευών από μεγάλο αριθμό καταναλωτών και επαγγελματιών.

- Η διαχείριση των Αποβλήτων Ηλεκτρικών Στηλών & Συσσωρευτών που περιέχουν βαρέα μέταλλα, (μόλυβδο, κάδμιο και υδράργυρο), αποτελεί σημαντικό περιβαλλοντικό πρόβλημα, δεδομένου ότι η εκπομπή των στοιχείων αυτών στο περιβάλλον είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη λόγω της υψηλής τοξικότητάς τους. Το γεγονός έχει ιδιαίτερη σημασία, λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια ζήτηση Ηλεκτρικών Στηλών & Συσσωρευτών αυξάνεται λόγω της ανάπτυξης νέων καταναλωτικών ηλεκτρονικών συσκευών.

- Οι βασικοί άξονες της πολιτικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων και ως εκ τούτου και των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, έχουν διαμορφωθεί από το κοινοτικό κεκτημένο, σύμφωνα με το οποίο οριοθετούνται οι κατευθυντήριες γραμμές και προσδιορίζονται ιεραρχικά οι γενικές αρχές διαχείρισης των στερεών αποβλήτων που συνίσταται στην κατά προτεραιότητα πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

- Σε συνέχεια, στην προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των αποβλήτων και περαιτέρω σε άλλες μορφές αξιοποίησης (ανάκτηση υλικών και ενέργειας), και κατά συνέπεια στη μείωση και σε κάθε περίπτωση στην περιβαλλοντικά ασφαλή τελική διάθεση.

2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- **NΟΜΟΣ 2939/01 (ΦΕΚ 179 Α)**
- «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων – Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ)»

«Άλλα Προϊόντα»:

- Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής (ΟΤΚΖ)
- Ελαστικά οχημάτων
- Λιπαντικά έλαια (ΑΛΕ)
- Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές (ΗΣ-Σ)
- Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)
- Υλικά Εκσκαφών, Κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ)

- Σε εφαρμογή του Νόμου 2939/01 εκδόθηκαν (4) Προεδρικά Διατάγματα και (2) Κ.Υ.Α.
- **ΝΟΜΟΣ 3854 / 2010 (ΦΕΚ 94 Α)**
(τροποποίηση του Ν. 2939/2001)
«Τροποποίηση της νομοθεσίας για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων και τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών & Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) & άλλες διατάξεις).

- Κ.Υ.Α. 41624/2057/Ε103/2010
«Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την
εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων
ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών σε
συμμόρφωση με τις διατάξεις των οδηγιών,
2006/66/ΕΚ «.....» και 2008/103/ΕΚ «...» του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του
Συμβουλίου. (ΦΕΚ 1625Β΄/ 11.10.2010) που
αντικατέστησε το Π.Δ. 115/2004 (ΦΕΚ 80 Α / 05-
03-2004).

Αποτελέσματα από την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για τις Η.Σ. & Συσσωρευτές μέχρι σήμερα:

- Έγκριση τεσσάρων (4) Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Η.Σ. & Συσσωρευτών από το έτος 2004 και ύστερα,

από τα οποία:

- το πρώτο αφορά στην διαχείριση των αποβλήτων Φορητών Η.Σ. & Συσσωρευτών και είναι πανελλαδικής εμβέλειας (Α.Φ.Η.Σ. Α.Ε.)

- Το δεύτερο, επίσης πανελλαδικής εμβέλειας, αφορά την διαχείριση των αποβλήτων Συσσωρευτών οχημάτων & Βιομηχανίας (ΣΥ.Δ.Ε.ΣΥΣ. Α.Ε.),
- Το τρίτο επίσης πανελλαδικής εμβέλειας, αφορά την διαχείριση των αποβλήτων Συσσωρευτών οχημάτων & Βιομηχανίας (ΕΠΕΝΔΙΣΥΣ / Re-Battery Α.Ε.) &
- Το τέταρτο, τοπικής εμβέλειας (Περιφέρεια Κρήτης), αφορά την διαχείριση αποβλήτων Συσσωρευτών οχημάτων (ΣΕΔΙΣ-Κ Ε.Π.Ε.)

Στοιχεία Συλλογών αποβλήτων ΗΣ-Σ

Συλλεχθείσες ποσότητες αποβλήτων ΗΣ-Σ
Μολύβδου - οξέος (tn) / έτος με χρήση ΕΑΕΑ

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2004 - 5	21.040,00
2006	18.000,00
2007	7.000,00
2008	8.844,00
2009	13.005,35
2010	17.861,00
2011	17.113,00

Ε.Π.ΕΝ.ΔΙ.ΣΥΣ. Α.Ε. - 2012

Κατά το 1^ο έτος λειτουργίας:

- **17 υπόχρεοι διαχειριστές συμβεβλημένοι**
- **25 συλλέκτες και**
- **3 Ανακυκλωτές**
- Οι ποσότητες του αποβλήτου που κατεγράφησαν μέσω ΕΑΕΑ είναι: **3.600 tn**

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΗΣ-Σ

- Επικίνδυνα απόβλητα (περιέχουν βαρέα μέταλλα, όπως υδράργυρο, μόλυβδο και κάδμιο, ιδιαίτερα επικίνδυνα λόγω της υψηλής τοξικότητάς τους)
- Απόβλητα με εμπορική αξία - η υψηλή χρηματιστηριακή τιμή του μολύβδου (χθεσινή τιμή **2440 ευρώ / tn** σύμφωνα με το Χρηματιστήριο Μετάλλων Λονδίνου (LME)), είναι το μείζον δέλεαρ για το παραεμπόριο και την παράνομη διακίνηση -

- Με σκοπό το οικονομικό όφελος και κέρδος που δημιουργεί φαινόμενα στρέβλωσης του ανταγωνισμού και της ελεύθερης αγοράς.

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

- Αποτελεί την ταυτότητα του αποβλήτου και συμπληρώνεται σε κάθε στάδιο των εργασιών εναλλακτικής διαχείρισης.
- Το πρωτότυπο Έντυπο Αναγνώρισης συνοδεύει τ' απόβλητα Συσσωρευτών Μολύβδου (Pb) - Οξέος σε όλη τη διάρκεια της μεταφοράς τους εντός της Ελλάδος, μέχρι την παράδοσή τους από το συλλέκτη στην εγκατάσταση αποθήκευσης .

- Μετά την συμπλήρωση του πρωτότυπου εντύπου σε όλα τα στάδια διαχείρισης, **το πρωτότυπο αποστέλλεται με ευθύνη του τελικού αποδέκτη (εγκατάσταση αποθήκευσης ή ανακύκλωσης) στο συλλογικό σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης (ΣΣΕΔ)**
- Ο συλλέκτης **υποχρεούται να διατηρεί αντίγραφο του εντύπου αναγνώρισης για δύο (2) τουλάχιστον χρόνια.**

•
.....
.: ____ / ____ / ____ Ωρα: ____ : ____
.....
.....

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΥΛΛΕΚΤΩΝ

- Σύμφωνα με τις:
  - ΚΥΑ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383/Β) που ορίζει το γενικό πλαίσιο διαχείρισης ΕΑ και αντικατέστησε την προηγούμενη σχετική νομοθεσία (ΚΥΑ 19396/1546/1997),
  - ΚΥΑ 24944/1159/2006 (ΦΕΚ 791/Β), με την οποία εγκρίνονται οι γενικές τεχνικές προδιαγραφές διαχείρισης ΕΑ & τη
- Κ.Υ.Α. 41624/2057/Ε103/2010 Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των οδηγιών, 2006/66/ΕΚ «...» και 2008/103/ΕΚ

1^ο βήμα

Απαιτείται η κατάθεση στο ΓΕΔΣΑΠ μελέτης για την οργάνωση των εργασιών συλλογής & μεταφοράς αποβλήτων ΗΣ-Σ, η οποία συνοδεύεται **απαραίτητα** από:

- 1). Ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής και περιβαλλοντικής ευθύνης απέναντι σε τρίτους και την επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση σε περίπτωση ζημίας ύψους 500.000,00 ευρώ &
- 2). Διπλότυπο είσπραξης 300 ευρώ από ΔΟΥ.

2^ο βήμα

- Έλεγχος περιεχομένου μελέτης σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Χορήγηση άδειας συλλογής & μεταφοράς που περιλαμβάνει συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις (Σημείωση: Το ΥΠΕΚΑ / ΓΕΔΣΑΠ αδειοδοτεί τη διαδικασία και όχι τα μέσα (Οχήματα Συλλογής - Μεταφοράς) τα οποία είναι αρμοδιότητα του Υπ. Αν. Αντ. Μετ. Υποδ. Δικτ.)

3^ο βήμα

- Η άδεια συλλογής και μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων Συσσωρευτών Μολύβδου (Pb) - Οξέος, συμπεριλαμβάνεται στα δικαιολογητικά που υποβάλλονται για τη χορήγηση των αδειών κυκλοφορίας των φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης (Φ.Ι.Χ.) μεταφοράς των εν λόγω αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 20, 1α της Κ.Υ.Α. με Αριθμ. οικ.146163 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων» (ΦΕΚ 1537 Β / 8 Μαΐου 2012).

4^ο βήμα

κατάθεση δικαιολογητικών & χορήγηση ΕΑΕΑ

- Ασφαλιστήριο συμβόλαιο σε ισχύ
- Σύμβαση συνεργασίας με εγκεκριμένο/α ΣΣΕΔ
- Σύμβαση συνεργασίας με Σύμβουλο ασφαλείας καθώς και τα στοιχεία του συμβούλου
- Δίπλωμα ADR οδηγού/ων ΟΣΜ
- Άδεια /ες κυκλοφορίας ΟΣΜ χαρακτηρισμένες από Υπ. Αν. Αντ. Μεταφ. Υποδ. & Δικτύων

- Το ΓΕΔΣΑΠ, για λόγους ίσης μεταχείρισης και αντιμετώπισης όλων των συλλεκτών, μη παρεμπόδισης του έργου της συλλογής αλλά και ελέγχου της διαδικασίας, χορηγεί, μετά από την κατάθεση των απαραίτητων δικαιολογητικών από το συλλέκτη, τον κωδικό αριθμό και την αρίθμηση για την έκδοση και διακίνηση των ΕΑΕΑ.

- Χορηγεί συνήθως αρίθμηση για 300 - 500 ΕΑΕΑ (δηλ. 6 - 10 τετραπλότυπα μπλοκ 50 φύλλων).
- Για νέα αρίθμηση ΕΑΕΑ απαιτείται η κατάθεση αιτήματος με συνημμένα όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά **σε ισχύ**.
- Στην περίπτωση μεταβολής των υποβληθέντων στοιχείων (προσθήκη / αλλαγή ΟΣΜ, οδηγού ADR, λήξη Ασφαλ. Συμβολαίου), ο συλλέκτης **οφείλει να ενημερώνει άμεσα** την αδειοδοτούσα αρχή.

Ενημέρωση από τα ΣΣΕΔ για τα επιστρεφόμενα ΕΑΕΑ

- Τα ΣΣΕΔ αποβλήτων ΗΣ-Σ υποχρεούνται να ενημερώνουν κάθε μήνα, το ΓΕΔΣΑΠ για τα έντυπα που έχουν αποσταλεί από τους τελικούς παραλήπτες των αποβλήτων, επισημαίνοντας μας τυχόν παραλείψεις ή υπερβάσεις των συνεργαζόμενων με αυτά συλλεκτών.

Λάθη & Παραλείψεις συλλεκτών κατά τη συμπλήρωση των ΕΑΕΑ

- Δεν αναγράφεται αν ο παραγωγός των αποβλήτων είναι πρωτογενής ή δευτερογενής αποθήκευση, ούτε η ώρα παραλαβής.
- Η ποσότητα αναγράφεται σε τμχ και όχι σε κιλά όπως προβλέπεται.
- Δεν αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία που αφορούν τον οδηγό (ονοματεπώνυμο & ADR) ή το όχημα (αριθμός κυκλοφορίας).

- Η εγκατάσταση παραλαβής των αποβλήτων (αποθήκευση ή ανακύκλωση) δεν σφραγίζει το ΕΑΕΑ, υπογράφει μόνο ο υπεύθυνος, και δεν αναγράφει την ώρα παραλαβής.
- Σε κάποιες περιπτώσεις επίσης, το ΕΑΕΑ είναι προ-συμπληρωμένο από τον συλλέκτη σε όλα τα πεδία κατά τη στιγμή παραλαβής των αποβλήτων.
- Σε πολλές περιπτώσεις προκύπτει μεγάλη χρονική απόκλιση από την ώρα της παραλαβής μέχρι την ώρα της παράδοσης (1 & 2 ημέρες)

- Πολλές φορές αναγράφονται ως παραγωγοί αποβλήτων πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) ανύπαρκτα ή που δεν έχουν σχέση με απόβλητα ΗΣ-Σ.
- Κάποιες φορές, τα φορτία των αποβλήτων είναι υπέρβαρα με βάση τα Μ.Φ και τα Ω.Φ των Οχημάτων Συλλογής Μεταφοράς που προκύπτουν από τις άδειες κυκλοφορίας.
- Υπήρξαν περιπτώσεις παράδοσης των αποβλήτων ΗΣ-Σ σε μη αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις αποθήκευσης, με το ανάλογο πεδίο του ΕΑΕΑ μη συμπληρωμένο, σφραγισμένο και υπογεγραμμένο.

- Παρατηρείται επίσης το φαινόμενο, εγκαταστάσεις ανακύκλωσης ή αποθήκευσης:
- να «κόβουν» δικό τους ΕΑΕΑ για απόβλητα που παραλαμβάνουν από μη νόμιμους συλλέκτες, σε μια προσπάθεια «νομιμοποίησης» των αποβλήτων,
- να έχουν μια ανακολουθία στη διακίνηση των ΕΑΕΑ από την οποία διαπιστώνεται μη νόμιμη συλλογή των αποβλήτων. (π.χ. ΕΑΕΑ Νο 101 06-02-13 & Νο 102 06-12-12)

- Αρκετοί συλλέκτες, συλλέγουν απόβλητα πέρα και έξω από τους όρους της άδειας συλλογής - μεταφοράς αλλά και της μελέτης οργάνωσης, γεγονός που αποφαίνεται από τον χαρακτηρισμό του αποβλήτου πάνω στο ΕΑΕΑ ως «ιστορικό απόβλητο» και που σημαίνει συλλογή από μη νόμιμο σημείο συλλογής, παράνομα αποθηκευμένο, χωρίς κάδους, μεταφορά χύδην, διαρροή ηλεκτρολύτη στο περιβάλλον.

ΗΣ-Σ ΧΥΔΗΝ

Γυρολόγοι προμηθεύονται μεταχειρισμένες μπαταρίες από ηλεκτρολογεία και τις μεταπωλούν σε μη αδειοδοτημένες μάντρες προς **300 ευρώ το τόνο** με αποτέλεσμα τον κίνδυνο έκλυσης τοξικών ουσιών στην ατμόσφαιρα. (ΕΘΝΟΣ, 20-03-2011)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Το ΓΕΔΣΑΠ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων & δυνατοτήτων που ο νόμος παρέχει, παρεμβαίνει όπου και όπως ακριβώς απαιτείται, προκειμένου οι διαδικασίες αδειοδότησης, τόσο της συλλογής & μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων ΗΣ-Σ όσο και της έκδοσης & διακίνησης των ΕΑΕΑ να είναι αυτές που η νομοθεσία ορίζει και που ο συλλέκτης ρητά οφείλει να τηρεί.

- Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (παραγωγός αποβλήτου, συλλέκτης, εγκατάσταση ανακύκλωσης ή αποθήκευσης, ΣΣΕΔ), σε όλα τα στάδια συλλογής & μεταφοράς των αποβλήτων, ενημερώνονται υπεύθυνα και αναλυτικά από το ΓΕΔΣΑΠ για το ποιες υποχρεώσεις έχει ο καθένας και απέναντι σε ποιον.
- Οφείλουν όμως οι παραπάνω φορείς να κατανοήσουν πλήρως και να συνειδητοποιήσουν, σε πλήρη και αγαστή συνεργασία με τα ΣΣΕΔ, την ευθύνη τους και τις υποχρεώσεις τους, ο καθένας ξεχωριστά αλλά και όλοι μαζί, στη διαχείριση ενός επικίνδυνου αποβλήτου όπως οι ΗΣ & Σ.

- Τα ΣΣΕΔ επίσης, δεν πρέπει να είναι μόνο παρατηρητές των διαδικασιών, αποτυπώνοντας μόνο ποσότητες από την διαχείριση των ΕΑΕΑ, αλλά ούτε και καταγγέλοντας επιλεκτικά και κατά περίπτωση συλλέκτες κι εγκαταστάσεις, αλλά να παρεμβαίνουν άμεσα κι αποτελεσματικά στα πλαίσια των συμβατικών τους υποχρεώσεων, που ρητά απορρέουν από τις συμβάσεις που συνάπτουν με τους συλλέκτες και τους ανακυκλωτές, οι οποίες περιλαμβάνουν όρους και προϋποθέσεις.

- Η διαχείριση γενικά κάθε δύσκολης και επικίνδυνης κατάστασης ή διαδικασίας, όπως αυτής της συλλογής, μεταφοράς και ανακύκλωσης επικίνδυνων αποβλήτων ΗΣ-Σ έχει θετική έκβαση και καλά αποτελέσματα, μόνο όταν όλοι όσοι εμπλέκονται σ' αυτή, συνεργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου και δεν ανταγωνίζονται κάνοντας μάλιστα χρήση αθέμιτων πρακτικών και μέσων.

- Κοινός παρανομαστής σε όλη αυτή τη διαδικασία, πρέπει να είναι η συνειδητοποίηση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, της σοβαρότητας του αντικειμένου και της υπευθυνότητας που οφείλουν να επιδείξουν σε όλα τα στάδια (παραγωγή-συλλογή-μεταφορά-αποθήκευση-ανακύκλωση), ούτως ώστε, ο καθένας ξεχωριστά αλλά και όλοι μαζί, ν' αποτελέσουν τους συμπαγείς κρίκους, σε μια περιβαλλοντικά ασφαλή αλυσίδα στην όλη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων ΗΣ-Σ, με «κέρδος» την προστασία και το σεβασμό του περιβάλλοντος και των ανθρώπων.

- Το ΓΕΔΣΑΠ / ΥΠΕΚΑ σας ευχαριστεί πολύ για τη πρόσκληση συμμετοχής και παρουσίασης.